

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji

**Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miasto Świdnica**

na lata 2021-2025

w 2021 roku

Zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Świdnicy w 2021 r. podejmowane były w oparciu o Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2021-2025, ustanowiony uchwałą nr XXIV/250/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 20 grudnia 2020 r. Program sporządzony został w oparciu o lokalną diagnozę potrzeb i zasobów. Wpisuje się w działania sformułowane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali problemu przemocy w rodzinie. Jego realizacja odbywała się poprzez działania profilaktyczne i edukację społeczną, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększanie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grupach roboczych powoływanych dla indywidualnych przypadków, których obsługę techniczną i merytoryczną zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Ośrodek jest jednocześnie koordynatorem działań w Programie, realizowanych we współpracy z instytucjami, organizacjami i specjalistami zaangażowanymi w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innymi podmiotami pełniącymi funkcje wspierające:

- Urząd Miejski w Świdnicy, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki osiągnięcia założonych celów zaplanowanych działań, służących realizacji zadań Programu, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Zadanie 1. Profilaktyka i edukacja społeczna

1.1. Prowadzenie kampanii społecznych i edukacyjnych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, mające na celu podnoszenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz konieczność ochrony dzieci i osób w wieku senioralnym przed przemocą w rodzinie.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował projekt „Świdnica przeciw przemocy” w ramach Programu Osłonowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Jego najważniejszym elementem była edukacja społeczna, mająca na celu

podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

■ Opracowano treść i opublikowano w lokalnej gazecie „Moja Świdnica” artykuł pt. „Przemoc «karmi się» tajemnicą” o zagrożeniach płynących z przemocy i jej skutkach oraz konieczności skorzystania w takiej sytuacji ze wsparcia specjalistów oraz prawidłowych wzorcach wychowawczych. W treści zamieszczono informację o miejscach i formach pomocy osobom i rodzinom w sytuacji kryzysu w rodzinie – artykuł opublikowano w nakładzie 19.000 egz. oraz w formie elektronicznej;

■ Podopieczni pracowni Młodzieżowego Domu Kultury w Świdnicy Teatr „Cedeem” przygotowali 5 etiud ukazujących zachowania związane z kryzysem będącym efektem doznawania przemocy, towarzyszące im emocje oraz jak sobie radzić w kryzysie, które opublikowano w formie elektronicznej;

■ Przygotowano i opublikowano w formie elektronicznej 4 filmy prezentujące działania realizowane w ramach świdnickiej kampanii w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, informujące o konsekwencjach psychologicznych, zdrowotnych i prawnych wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie i prezentujących ofertę pomocową dla osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;

■ Przygotowano treść i opublikowano 500 szt. informatorów pn. „Jak sobie radzić z przemocą”, by osoby doznające przemocy wiedziały, jak sobie poradzić w sytuacji zagrożenia lub wystąpienia przemocy. W treści zamieszczono podstawowe pojęcia związane z przemocą w rodzinie, najczęściej funkcjonujące stereotypy na temat przemocy w rodzinie oraz stosowane procedury i miejsca pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;

■ Zrealizowano kurs dla rodziców dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, w formie warsztatowej, w zakresie kształtowania prawidłowych relacji i umiejętności rodzicielskich wobec dzieci bez przemocy, który poprowadziło dwóch terapeutów. Zrealizowano 10 spotkań, w wymiarze 3 godz., łącznie 30 godz. Spotkania odbywały się w siedzibie MOPS w Świdnicy, w dniach i godzinach ustalonych z uczestnikami kursu. W spotkaniach udział brało 6 osób;

■ Przygotowano i przeprowadzono ankietę dla rodziców i opiekunów na temat postaw rodzicielskich i sposobów radzenia sobie w sytuacjach problemowych, w celu ustalenia odpowiedniej do potrzeb i oczekiwań rodziców oferty działań zapobiegających wystąpieniu przemocy w rodzinie. Badaniem objęci zostali rodzice i opiekunowie będący podopiecznymi pracowników MOPS oraz chętni mieszkańcy Świdnicy. Formularz ankiety dostępny był w formie papierowej w siedzibach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego i jednostek miejskich. Ankietę można było również wypełnić elektronicznie na stronie: <https://forms.gle/5hZ1D7JAHxpR5mwSA>. W badaniu udział wzięło 157 rodziców;

■ Rezultaty projektu zostały zebrane w formie raportu o zrealizowanych działaniach, zawierającego również wyniki ankiet oraz filmu podsumowującego projekt i opublikowane w formie elektronicznej.

Publikacje w formie elektronicznej ukazywały się na funpag’u Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej PoMocna Świdnica, stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, profilu fb Młodzieżowego Domu Kultury, stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świdnicy, funpag’u Urzędu Miejskiego w Świdnicy mojaswidnica.pl, e-wydaniu gazety „Moja Świdnica”:

<https://www.facebook.com/pomocna.swidnica>

<http://www.mops.swidnica.pl/>

<https://www.facebook.com/MlodziejowyDomKultury>

<http://um.swidnica.pl/pages/pl/strona-glowna.php>

<https://www.facebook.com/mojaswidnica>

<https://mojaswidnica.pl/>

W 2021 r. w ramach kampanii „Świdnica przeciw przemocy” na terenie Miasta na przystankach autobusowych były wyeksponowane plakaty z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie, przy drogach wjazdowych do Miasta umieszczono billboardy, w centrum Miasta w Rynku wyświetlano iluminację symbolizującą kampanię oraz przeprowadzono akcję „Biała wstążka”, mającą na celu zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy. Zakupiono 28 książek i 13 rodzajów broszur edukacyjnych, łącznie w ilości 970 szt., rozwijających i podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców i opiekunów.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.2. Organizowanie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, angażujących uczniów, nauczycieli i rodziców.

Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe realizowały na rzecz społeczności rodziców, opiekunów i dzieci, w ramach działalności programowej, przedsięwzięcia mające na celu poszerzanie wiedzy w zakresie problematyki przemocy, konsekwencji wynikających z jej stosowania, radzenia sobie z problemem, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjno-informacyjnych grupowych i indywidualnych dla rodziców i dzieci z udziałem przedstawicieli policji, psychologa, pedagoga, pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- tematycznych zebrań z rodzicami, m.in.: cyberprzemoc, agresja międzyrówieśnicza,
- udostępnienia uczniom i rodzicom publikacji, m.in.: Jak radzić sobie z cyberprzemocą,
- zajęć wychowawczych z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami i specjalistami, m.in.: cyberprzemoc, umiejętność rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, właściwe relacje w grupie, radzenie sobie z przeżywanymi trudnościami, tolerancja a akceptacja złych zachowań,
- wewnętrznych programów edukacyjno-informacyjnych na temat uzależnień, przemocy i zdrowego stylu życia, m.in.:

■ Przedszkole Miejskie nr 6:

- Czym skorupka za młodu;

■ Przedszkole Miejskie nr 14:

- Czyste powietrze wokół nas;

■ Przedszkole Miejskie nr 15:

- Jak zdrowo żyć – pogadanki na temat zdrowych i niewłaściwych postaw oraz negatywnego wpływu używek na zdrowie człowieka, 125 dzieci,
- Jak być dobrym dla innych – rozpoznawanie, nazywanie i rozumienie emocji, uwrażliwienie na potrzeby innych, 25 dzieci,
- Mój przyjaciel oddech. Praktyka uważności z elementami jogi – radzenie sobie z emocjami i przemocą, 25 dzieci;

■ Przedszkole Miejskie Nr 16:

- Jestem ważny – wzmacnianie poczucia wartości, radzenie sobie w trudnych sytuacjach, 20 dzieci,
- Trening Umiejętności Społecznych, 8 dzieci,
- Opowiadania o emocjach, radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, np. Opowiadki rodzinne, 80 dzieci;

■ Szkoła Podstawowa nr 1:

- Emocje – kształtowanie postaw społecznych u dzieci, rozbudzanie wiary w siebie i własne możliwości, wychowanie do empatii, wyrozumiałości, szacunku i wrażliwości, 37 uczestników,
- Przyjaciele Zippiego – w zakresie promocji zdrowia psychicznego, kształtowania umiejętności psychospołecznych i radzenia z trudnościami, 25 uczestników,
- Jestem ważny i jestem uważny – rozwijanie koncentracji i poczucia wartości, 14 uczestników;

■ Szkoła Podstawowa nr 2:

- Bezpieczeństwo w sieci, 405 uczestników,
- „Eko Misja” – projekt ekologiczny, 70 uczestników;

■ Szkoła Podstawowa nr 4:

- warsztaty rozwijające demokratyczne formy współzycia, współdziałania i przyjmowania współodpowiedzialności za jednostkę i grupę, 542 uczestników,
- Jak z emocji stworzyć sprzymierzeńca? Warsztaty rozwoju inteligencji emocjonalnej, zrealizowane przez Genesis Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe, 132 uczestników,
- Zagrożenia wynikające z niewłaściwego korzystania z internetu, agresji i hejtu, 768 uczestników,
- Trening Umiejętności Społecznych, 50 uczestników;

■ Szkoła Podstawowa nr 6:

- Szkolny program obejmujący tematy: budowania pewności siebie i kształtowania zaradności życiowej, przemocy i agresji rówieśniczej, wychowanie do wartości, zdrowy tryb życia, 776 uczestników,
- TAK czy NIE, 246 uczestników,
- Wiem co robię, 149 uczestników,
- Przyjaciele Zippiego – w zakresie promocji zdrowia psychicznego, kształtowania umiejętności psychospołecznych i radzenia z trudnościami, 24 uczestników,
- Spójrz inaczej, 179 uczestników,
- Saper, czyli jak rozładować agresję, 194 uczestników,
- Program Promocji Zdrowia Fundacji im. S. Batorego, 65 uczestników,
- Lekcje z emocjami. Jak dbać o swój nastrój? – program realizowany w ramach Uniwersytetu Dzieci, 24 uczestników,
- Safer Internet, 24 uczestników,
- Elementarz-II, czyli program siedmiu kroków, 19 uczestników,
- Wychowanie Przeciw Przemocy Fundacji BENE VOBIS, 19 uczestników,
- Zachowanie się uczniów w sytuacji wystąpienia agresji i przemocy w szkole, 25 uczestników,
- Sztuka negocjacji, 26 uczniów;

■ Szkoła Podstawowa nr 8:

- Przemoc i agresja – warsztaty zrealizowane przez Genesis Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe (wszyscy uczniowie klas 4-8),
- Życie bez nałogów, 196 uczestników,
- Sposoby radzenia sobie z przemocą i agresją, Przemoc rówieśnicza, 394 uczestników,
- Przyjaciele Zippiego – w zakresie promocji zdrowia psychicznego, kształtowania umiejętności psychospołecznych i radzenia z trudnościami, 15 uczestników,
- Alkohol, nikotyna, profilaktyka uzależnień – zajęcia biblioteczne, 50 uczestników,
- Cyberprzemoc – cykl lekcji wychowawczych w klasach VI i VII, 90 uczestników;

■ Szkoła Podstawowa nr 105:

- Jak radzić sobie ze stresem, 83 uczestników,
- Cyber świat, 54 uczestników;

■ Szkoła Podstawowa nr 315:

- Stop przemocy – mam prawo w szkole czuć się bezpiecznie, 25 uczestników,
- Styl życia a nasze zdrowie – konkurs międzyszkolny,
- Bezpieczna Akademia Puchatka, 30 uczestników.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.3. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie na obszarze gminy, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania diagnozujące rozmiary zjawiska przemocy w rodzinie realizowane są na bieżąco, przez identyfikowanie na terenie Miasta ofiar i sprawców przemocy przez pracowników prowadzących rozeznanie w rodzinach będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz stałą współpracę, prowadzoną w szczególności z placówkami oświatowymi,

Komendą Powiatową Policji, kuratorami, w zakresie monitorowania wspólnych klientów, poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur oraz udział w szkoleniach.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2021 r. obejmowali wsparciem:

- 229 rodzin uwikłanych w problem przemocy,
- 360 rodzin uwikłanych w problemy uzależnień, z czego w 145 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
- 84 rodziny z nadzorem kuratorskim,
- 27 rodzin (69 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania była przemoc w rodzinie,
- 118 rodzin (147 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania był alkoholizm lub narkomania.

W ramach realizowanych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracownicy socjalni sporządzili:

- 25 formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę,
- 11 formularzy „Niebieska Karta-A” wypełnionych ponownie w toku prowadzonej procedury,
- 26 doniesień do Prokuratury,
- 60 powiadomień do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

Z badania ankietowego przeprowadzonego w Projekcie „Świdnica przeciw przemocy” w ramach Programu Osłonowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” wynika, że:

- zachowania rodziców wobec dzieci determinuje dom, w którym sami się wychowali – 65,6% ankietowanych rodziców swoją wiedzę na temat wychowywania dzieci wyniosło z domu rodzinnego i 43,9% z obserwacji bliskich. Zatem o kształtowaniu przyszłych umiejętności wychowawczych dziecka stanowi funkcjonowanie systemu rodzinnego, w którym dorasta,
- zdecydowana większość ankietowanych rodziców (77,1%) deklaruje, że oczekuje wsparcia w zakresie zdobywania wiedzy na temat rozwoju fizycznego i psychicznego swoich dzieci,
- 95,5% rodziców uważa, że na kształtowanie się charakteru dziecka ma wpływ wychowanie – zdają sobie sprawę z tego, że to od nich zależy, jakimi dorosłymi staną się ich dzieci, od ich umiejętności w obszarze wychowania, odpowiedniej wiedzy, postaw rodzicielskich, sposobów reakcji na różne sytuacje w życiu i reakcji na zachowanie dziecka oraz umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie i poza nią,
- prawie 30% ankietowanych rodziców nie potrafiło jednoznacznie powiedzieć, że wiedzą jak sobie poradzić z agresją dziecka i pokonywaniem złości,
- ponad 30% ankietowanych rodziców przyznało że nie wie, jak karać swoje dziecko nie krzywdząc go.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 57 rodzin, w tym 3 wśród podopiecznych przedszkoli i 54 szkół podstawowych. Wobec 13 uczniów szkoły podstawowe sporządziły powiadomienie do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.4. Prowadzenie poradnictwa oraz działań edukacyjnych, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności uczących metod alternatywnych wobec stosowania przemocy.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Zgodnie ze standardami Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. W 2021 r. zrealizowano łącznie 5 edycji, w tym:

■ 4 edycje część I warsztatów – Budowanie relacji dorosły-dziecko, które ukończyło 28 osób, w zakresie:

- wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
- rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
- aktywnego, wspierającego słuchania,
- motywowania dziecka do współdziałania,
- modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
- uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
- wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;

■ 1 edycję części II warsztatów – Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi, które ukończyło 9 osób, w zakresie:

- rywalizacja i zazdrość między dziećmi,
- kłótnie, bójki dzieci i różne inne trudności,
- problem sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
- wpływ ról na relacje między dziećmi.

Informacja o możliwości udziału w warsztatach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczona na stronie internetowej Ośrodka.

Rodziny, które wychowują małe dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy, w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny, poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Praca asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu

informacji o dostępnych formach pomocy, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przewycięzaniu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali łącznie 84 rodziny, w tym:

- w 2021 r. zlecono współpracę z 21 nowymi rodzinami;
- 36 rodzin do pracy z asystentem rodziny zobowiązał sąd;
- 2 rodziny, z 6 dzieci, objęte były wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka;
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 175 dzieci;
- w rodzinach objętych asystenturą 45 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:
  - 26 dzieci zostało umieszczonych w pieczy w 2021 r.,
  - 9 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
- na dzień 31 grudnia 2021 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 58 rodzin;
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 33 miesiące, w tym praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
  - do 1 roku – 21 rodzin,
  - do 2 lat – 19 rodzin,
  - do 3 lat – 16 rodzin,
  - powyżej 3 lat – 28 rodzin, w tym 18 zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd;
- 26 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
  - 13 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
  - 8 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
  - 4 rodziny ze względu na zmianę miejsca zamieszkania,
  - 1 rodzina objęta wsparciem w ramach ustawy „Za życiem” zrezygnowała ze współpracy z asystentem.

Pracę na rzecz rodzin w 2021 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu), zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. W 2021 r. łącznie zrealizowano 456 godz. konsultacji, w których uczestniczyło 430 osób dorosłych i 93 dzieci, w tym udzielono:

- 417 konsultacji osobom dorosłym i 87 dzieciom,
- ze wsparcia, poradnictwa i terapii korzystało 485 osób, w tym 392 dorosłe (w tym 23 niepełnosprawne) i 93 dzieci (w tym 22 niepełnosprawne),
- z innych oddziaływań terapeutycznych korzystało 38 osób dorosłych.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	396	328	68
problemy wychowawcze	246	194	52
współuzależnienie	28	28	0

uzależnienie	21	13	8
przemoc domowa	63	49	14
niepełnosprawność	47	27	20
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania, sytuacja kryzysowa i inne	169	141	28
bezrobocie	10	10	0
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	41	41	0

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2021 r. w ramach projektu „Akademia rozwoju”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020 zrealizowało szkolenia tematyczne podnoszące kompetencje i kwalifikacje kadr systemu pieczy zastępczej, tj. dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka:

- „Sposoby redukcji napięć i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych” – 4 osoby,

- „Nie odbieraj dziecku rodzica – konflikt lojalnościowy dziecka z pieczy zastępczej” – 4 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował zajęcia grupowe edukacyjno-wspierające dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera – 18 uczestników, 8 spotkań.

Działania podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze prowadzone były również z wykorzystaniem technologii informatyczno-komunikacyjnej, w formie gotowych do pobrania materiałów ze strony internetowej: <https://poradnia.swidnica.pl/poradnia/materialy-do-pobrania/>:

- Wskazówki do pracy z dzieckiem nadpobudliwym,

- Depresja dzieci i młodzieży. Część 1,

- Depresja dzieci i młodzieży. Część 2,

- Narkotyki – ryzykowna decyzja,

- Wpływ mediów elektronicznych na dzieci,

- Część I – warunki zewnętrzne a koncentracja uwagi,

- Część II – wpływ zdrowia i samopoczucia dziecka na koncentrację uwagi,

- Część III – ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

■ realizowały pedagogizację rodziców i opiekunów, poprzez warsztaty, spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły:

- warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje wychowawcze, m.in. w zakresie komunikacji z dziećmi i sposobów rozwiązywania problemów – 8 osób,

- spotkanie dotyczące rozwiązywania problemów związanych z cyberprzemocą i agresją rówieśniczą – 52 osoby,

- Jak rozpoznać zachowania depresyjne u mojego dziecka,

- Dekalog rodzica, który wspiera,

- Co powinno nas zaniepokoić – symptomy uzależnienia dziecka,

- Jak reagować na niepokojące zachowania dziecka,

- Budowanie pewności siebie u dziecka,

- Czyste powietrze wokół nas;

■ udostępniały online publikacje dla rodziców:

- Jak wspierać dziecko,
- Jak rozmawiać ze swoim dzieckiem,
- Radzenie sobie z trudnymi emocjami dziecka,
- Radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dziecka,
- Zaburzenia depresyjne u dziecka,
- Samookaleczenie i próby samobójcze u dzieci,
- Strata i proces żałoby u dziecka,
- Jak postępować, gdy dzieci spotykają się z treściami szkodliwymi, niebezpiecznymi w sieci,
- Jak korzystać z komputera dbając o oczy,
- Rozpoznawanie symptomów przemocy wobec dziecka,
- O sztuce towarzyszenia dziecku,
- Słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka;

■ umożliwiały konsultacje indywidualne z psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas, rozmowy mediacyjne, w tym wizyty domowe – 797 osób;

■ diagnozowały sytuację opiekuńczo-wychowawczą środowiska rodzinnego podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.5. Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nie poradni rodzinnych i do programów nauk przedmażeńskich.

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała w 2021 r. nieodpłatną pomoc i poradnictwo udzielane przez psychologa, oligofrenopeda, duszpasterza i doradcę życia rodzinnego, również w formie telefonu zaufania i w formie punktu konsultacyjno-informacyjnego Apostolstwa Trzeźwości Diecezji Świdnickiej, mieszkańcom Świdnicy dotkniętym lub zagrożonym problemem uzależnień oraz konsekwencjami funkcjonowania w relacji z osobami uzależnionymi, w tym dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Zadanie 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.1. Wspieranie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy funkcjonuje w składzie powołanym Zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnicy nr 0050-263/2019 z dnia 2 września 2019 r. na podstawie uchwały nr VII/48/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Tworzą go przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są specjalistami różnych grup zawodowych, reprezentującymi: Komendę Powiatową Policji, Straż Miejską, Prokuraturę Rejonową, kuratorską służbę sądową, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Świdnicy, oświatę, lokalne organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o własne zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego

przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

W 2021 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omówiono:

- sprawozdanie z realizacji w 2020 r. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020,
- obowiązującą od 30 listopada 2020 r. nową procedurę szybkiego reagowania wobec sprawców przemocy domowej (ustawa antyprzemocowa),
- kwestię dotyczącą środowiska szkolnego, działań pracowników oświaty w sytuacji, gdy jeden z rodziców ma wydany zakaz zbliżania się i chce odebrać dziecko ze szkoły, a drugi rodzic nie przedstawił dokumentu potwierdzającego zakaz,
- utworzenie na portalu społecznościowym facebook funpage „PoMocna Świdnica”,
- uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Mieszkańców Świdnicy,
- założenia projektu „Czarna Księga Przemocy Domowej w Polsce w 2021 roku”,
- Projekt „Świdnica przeciw przemocy”, na który pozyskano fundusze z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- zaplanowane szkolenia m.in. warsztaty dla rodziców, z zakresu FAS i FASD, warsztaty WenDo,
- przygotowanie zamówienia kalendarza książkowego na 2022 r., zawierającego przydatne adresy i informacje z zakresu miejsc i form pomocy, dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2030.

Rolą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest rozpoznawanie problemów w rodzinach zagrożonych lub dotkniętych przemocą i podejmowanie działań w tych środowiskach. Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających i stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach, realizowane jest przez grupy robocze Zespołu. W 2021 r. utworzono 168 grup roboczych, które pomocą obejmowały:

■ 242 rodziny uwikłane w problem przemocy domowej – 703 osoby, w tym:

- 247 kobiet, w tym 6 niepełnosprawnych i 46 w wieku senioralnym,
- 244 mężczyzn, w tym 6 niepełnosprawnych i 19 w wieku senioralnym,
- 212 dzieci w wieku do 18 roku życia, w tym 2 niepełnosprawnych;

■ 331 osób doznających przemocy w rodzinie:

- 208 kobiet,
- 24 mężczyzn,
- 99 dzieci w wieku do 18 roku życia.

Odbyły się 564 posiedzenia grup roboczych.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2.2. Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom Świdnicy dostęp do nieodpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego:

■ indywidualne konsultacje z psychologiem Ośrodka, udzielane w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 5 dni w tygodniu w godz. od 7.30 do 15.30 – w 2021 r. psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 95 osobom;

■ indywidualne poradnictwo prawne w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej, udzielane klientom Ośrodka skierowanym przez pracownika socjalnego, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, we wtorki i czwartki w godz. od 8.00 do 15.30 – w 2021 r. z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 145 osób;

■ poradnictwo rodzinne, realizowane na zlecenie Ośrodka, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w wymiarze 10 godz. tygodniowo, w poniedziałki od 8.30 do 14.30 i wtorki od 8.30 do 12.30 – w 2021 r. zrealizowano 456 godzin konsultacji, z których skorzystały 523 osoby, w tym 93 dzieci i młodzieży.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski uruchomił w 2021 r. w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, przy ul. Długiej 33 punkt pomocy psychologicznej dla mieszkańców Świdnicy, uwikłanych w problemy uzależnień, przemocy domowej oraz w szeroko rozumianym kryzysie. Spotkania indywidualne realizowane były w okresie listopad-grudzień 2021 r. w wymiarze 8 godz. tygodniowo.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanego poradnictwa udzielił wsparcia w formie:

- interwencji kryzysowej z powodu:
  - przemocy domowej – 64 porady (w tym 59 osobom doznającym przemocy w rodzinie i 5 sprawcom przemocy w rodzinie), dla 22 osób (w tym 18 osobom doznającym przemocy w rodzinie i 4 sprawcom przemocy w rodzinie), w tym 12 porad dla 2 dzieci,
  - uzależnień – 2 porady udzielone 2 osobom,
  - współuzależnienia – 3 porady udzielone 3 osobom,
  - problemów wychowawczych – 147 porad dla 50 osób, w tym 19 porad dla 12 dzieci i młodzieży,
  - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 193 porady dla 58 osób, w tym 67 porad dla 15 dzieci,
  - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 44 porady dla 19 osób;
- pomocy psychologicznej z powodu:
  - przemocy domowej – 64 porady (w tym 59 udzielonych osobom doznającym przemocy w rodzinie i 5 sprawcom przemocy w rodzinie) dla 22 osób (w tym 18 osobom doznającym przemocy w rodzinie i 4 sprawcom przemocy w rodzinie), w tym 12 porad dla 2 dzieci,
  - uzależnień – 2 porady udzielone 2 osobom,
  - współuzależnienia – 4 porady udzielone 4 osobom,
  - problemów wychowawczych – 176 porad dla 62 osób, w tym 29 porad dla 16 dzieci i młodzieży,
  - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 292 porady dla 82 osób, w tym 82 porady dla 18 dzieci i młodzieży,
  - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 55 porad dla 23 osób;
- pomocy prawnej z powodu przemocy domowej – 4 porady dla 2 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad		
		uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	4.220	2.501	793	1.287
w tym w zakresie:				
problemów wychowawczych	1.614	638	494	570
uzależnień	86	39	118	34

Współzależnienia	40	18	26	15
przemocy domowej	133	58	67	57
inne, m.in.: trudności emocjonalne, interwencje, zajęcia grupowe, przemoc rówieśnicza, obniżenie nastroju, zagrożenie zaburzeniami nastroju	2.347	1.748	88	611

źródło: miejskie szkoły podstawowe

Dla mieszkańców Świdnicy nieodpłatne wsparcie i poradnictwo specjalistyczne zapewniają również:

- Caritas Diecezji Świdnickiej przy ul. Westerplatte 4-6, w formie poradnictwa duszpastersko-psychologiczno-pedagogicznego, po telefonicznym umówieniu spotkania;
- w ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem” organizowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości, w formie porad dla osób pokrzywdzonych przestępstwem:
  - w Sądzie Rejonowym w Świdnicy przy ul. Okulickiego 2-4, gdzie porad udzielali kuratorzy zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich oraz Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych,
  - w Prokuraturze Okręgowej przy ul. 1 Maja 21 oraz Prokuraturze Rejonowej przy ul. Zamkowej 2, gdzie w ramach akcji prokuratorzy z prokuratur okręgu świdnickiego udzielali informacji i pomocy prawnej we wskazanym zakresie;
- Stowarzyszenie Obrona Praw Człowieka i Obywatela „St.O.P.” przy Urzędzie Gminy w Świdnicy, w formie pomocy prawnej udzielanej w punkcie prowadzonym przy ul. Głowackiego 4, w poniedziałki i czwartki od 7.30 do 11.30, wtorki i środy od 12.30 do 16.30, piątki od 9.00 do 13.00;
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33, w formie porad prawnych i obywatelskich oraz mediacji udzielanych w poniedziałki i czwartki od 13.00 do 17.00, wtorki, środy i piątki od 8.00 do 12.00.

Dzieci i młodzież z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze mogą zostać objęte pomocą placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym. W 2021 r. na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, z przeznaczeniem dla 150 dzieci i młodzieży, realizowały 3 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- ➔ Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- ➔ Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników,
- ➔ Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świątlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników.

W 2021 r. łącznie z zajęć w placówkach korzystało 154 dzieci i młodzieży, socjoterapią objętych było 105 podopiecznych placówek. Ich podstawowym zadaniem jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując zajęcia pozalekcyjne. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały podopiecznym również posiłek.

2.3. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Gmina Miasto Świdnica na podstawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2021 rok, przyjętego uchwałą nr XXII/227/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 października 2020 r., zleciła realizację zadania publicznego miasta pn. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym:

- Caritas Diecezji Świdnickiej,
- Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”,
- Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”.

Gmina Miasto Świdnica zleciła również realizację:

- programów terapeutycznych mających na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na rzecz mieszkańców Gminy Miasto Świdnicy uwikłanych w problem alkoholowy i przemocowy Zakładowi Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze,
- pracę psychologów udzielających konsultacji w 6 miejskich szkołach podstawowych oraz w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy.

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, była na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Ośrodka www.mops.swidnica.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie wspierania rodziny i problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczano informacje:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl,
- na portalu społecznościowym facebook Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej PoMocna Świdnica: [@pomocna.swidnica](https://www.facebook.com/pomocna.swidnica),
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach,
- w opracowywanych przez Ośrodek informatorach i innych publikacjach.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.5. Opracowanie i realizacja działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy na bieżąco prowadzą działania informacyjno-edukacyjne dotyczące konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie. Z każdą osobą uwikłaną w problem przemocy w rodzinie przeprowadzana jest rozmowa dotycząca m.in. konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie, podczas pierwszego kontaktu otrzymuje formularz „Niebieska Karta-B”. Zawiera on informacje dotyczące przemocy, czym ona jest, jakie są jej formy, kogo dotyczy procedura oraz kwestie prawne dotyczące postępowania w przypadku przemocy w rodzinie i o instytucjach zobowiązanych do podjęcia działań. Szczegółowo wskazuje sytuacje, w których polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim. Stanowi też pouczenie

o możliwościach przysługujących osobie dotkniętej przemocą oraz informuje o miejscach pomocy na terenie Świdnicy i numerach ogólnopolskich telefonów zaufania.

Przygotowany i opublikowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r. informator pn. „Jak sobie radzić z przemocą”, został przekazany świdnickim instytucjom zobowiązanym do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności uczestniczącym w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej, policji, placówkom oświatowym, placówkom służby zdrowia, w celu przekazania osobom będącym bezpośrednimi adresatami treści zawartych w informatorze.

Formą wsparcia dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy w rodzinie jest wyposażenie w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności. W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował dla mieszanek Świdnicy, kobiet i dziewcząt warsztaty z samoobrony i asertywności WenDo. Celem warsztatów jest wzmocnienie poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości, przełamanie stereotypów i obaw oraz poczucia winy i wstydu związanych z doświadczaniem przemocy. Warsztaty obejmują naukę:

- skutecznej, spójnej, asertywnej komunikacji,
- rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic,
- podejmowania decyzji,
- reagowania na sytuacje przekraczania granic, dyskryminację i przemoc,
- samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści.

Warsztaty prowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo. Zrealizowano 2 edycje po 16 godz. i 1 edycję 5 godz., w trzech zamkniętych grupach. W warsztatach łącznie wzięło udział 31 kobiet i dziewcząt.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco informuje o miejscach pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego na stronie internetowej Centrum. W 2021 r.:

- w ramach Kampanii „19 Dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” przygotowano 3.000 szt. ulotek informacyjnych;
- zaktualizowano bazy teledadresowe i rejestry:
  - specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - placówek udzielających tymczasowego schronienia.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.6. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia.

W realizacji zadań wobec rodziny dotkniętej przemocą najważniejsze jest przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom jej doświadczającym. Schronienie i wsparcie osobom doświadczającym przemocy w Świdnicy zapewnia:

- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w ramach prowadzonego hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, dysponującego 12 miejscami. W 2021 r.:
  - udzielono schronienia 15 osobom, w tym 6 dorosłym i 9 dzieciom,
  - mieszkańcy przebywali w hostelu od 3 do 12 miesięcy, łącznie 2.168 osobodni,
  - zapewniono pomoc w formie noclegu, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów;

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach mieszkania interwencyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, które dysponuje 7 miejscami. W 2021 r.:
- zapewniono schronienie 7 osobom, w tym 3 kobietom i 4 dzieciom.
- źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.7. Organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie korzystały z poradnictwa i wsparcia instytucji publicznych zajmujących się pomocą osobom z rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie:

- psychologicznego – 95 osób,
- prawnego – 145 osób,
- socjalnego – 273 osoby,
- zawodowego i rodzinnego – 179 osób,
- medycznego – 30 osób.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2.8. Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W 2021 r. w Świdnicy funkcjonował interwencyjny i informacyjny telefon zaufania nr 668 777 028, obsługiwany przez Diecezjalną Specjalistyczną Poradnię Rodzinną w Świdnicy. Telefon dostępny był w każdy poniedziałek, w godz. od 14:45 do 16:45, z wyłączeniem okresu wakacyjnego oraz świąt kościelnych i państwowych. Telefon zaufania przeznaczony jest dla osób, które przeżywają trudności natury społecznej, moralnej, duchowej, próbują pokonać własne osamotnienie, uzależnienia, przygnębienie, poczucie beznadziejności.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinną

2.9. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna dziecka nie jest w stanie zapewnić mu prawidłowej opieki i wychowania, dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało 152 dzieci ze Świdnicy, z czego 31 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej w 2021 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 25 dzieci, w tym 10 umieszczonych w 2021 r.
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 18 dzieci, w tym 7 umieszczonych w 2021 r.
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 33 dzieci, w tym 1 umieszczone w 2021 r.
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 18 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2021 r.
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 56 dzieci, w tym 10 umieszczonych w 2021 r.

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym przebywało 2 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, 9 dzieci (w tym 3 chłopców i 6 dziewcząt) zostało odebranych z 4 rodzin z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. 7 dzieci umieszczono u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny) i 2 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Sytuację dzieci z terenu Świdnicy, umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka ocenia organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Dokonuje ono okresowej oceny, która ma na celu m.in. ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku oraz ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2021 r.:

- 7 dzieci w 5 rodzinach powróciło do rodziny naturalnej,
- 6 dzieci została oddanych do adopcji.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.10. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla osób doświadczających przemocy domowej oraz rodziców osób uzależnionych – 53 osoby, 160 godz. terapii indywidualnej, w ramach 40 dyżurów,
- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – grupa otwarta, w której brało udział 8 osób, 156 godz. terapii, w ramach 39 sesji,
- Grupowy Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 12 uczestników, 2 treningi po 25 godz., łącznie 50 godz.,
- Poradnictwo i terapia indywidualna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, w zakresie zwiększenia wiedzy i umiejętności potrzebnych do zdrowego życia – 1-4 osoby w trakcie dyżuru, 160 godz. w ramach 40 dyżurów,
- Trening Kompetencji Społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – w grupach 1-4 osobowych, 128 godz. w ramach 32 sesji.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy w rodzinie 2 razy w miesiącu prowadzona była grupa wsparcia, w 1-szy i 3-ci wtorek miesiąca, w godzinach od 15.00 do 18.00. Celem spotkań było podniesienie poczucia wartości uczestników i poznanie własnych granic fizycznych i psychicznych. Uczestnicy uczyli się m.in. jak rozpoznać zagrożenie i sposoby ich unikania w kontaktach z agresorem oraz komunikacji bez przemocy i technik samoobrony. Spotkania prowadziło 2 terapeutów. W 2021 r. odbyło się 20 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło do 4 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie mieszkań socjalnych/komunalnych z zasobów Miasta.

Gmina Miasto Świdnica dysponuje 469 lokalami z najmem socjalnym. W 2021 r. z zasobów Miasta:

- 16 rodzin (27 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu z najmem socjalnym,
- 6 rodzin (12 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu komunalnego.

Nie wskazano rodzin, które otrzymały lokal mieszkalny w związku z przemocą w rodzinie.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.12. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą bada się monitorując przebieg i zakończenie procedury „Niebieskie Karty”. W wyniku pracy grup roboczych pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej sporządzili w 2021 r.:

- 26 doniesień do prokuratury,
- 57 powiadomień do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim,
- 60 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3 informacje do Policji lub kuratorów sądowych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie, przez 3 osoby uprzednio skazane za stosowanie przemocy wobec członka rodziny.

Zakończono 172 procedury i ponownie wszczęto 16 procedur „Niebieskie Karty”, w których procedura była wcześniej prowadzona i została zakończona.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie

3.1. Rozpowszechnianie informacji o ofercie dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W trakcie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” podejmowane są działania motywujące osoby w rodzinie do współpracy. Członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w trakcie spotkań z osobami stosującymi przemoc motywują do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, przekazują pisemną informację o programie, informują o miejscach, gdzie dostępna jest terapia oraz gdzie można uzyskać wsparcie w innym zakresie. Informacja o dostępnych formach pomocy znajduje się na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidnica.pl.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.2. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, uregulowaną Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. Zostaje ona wszczęta przez przedstawiciela jednej ze służb: pomocy społecznej, komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Gdy w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, bądź w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie, powźmie podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny, wypełnia „Niebieską Kartę-A”. Wszczęcie i prowadzenie procedury nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” jest realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- po sporządzeniu, formularz „Niebieska Karta-A”, w ciągu 7 dni jest przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- w ciągu kolejnych 3 dni informacja o uruchomieniu procedury w konkretnej rodzinie jest przekazywana do członków grupy roboczej powołanych w jej skład, adekwatnie do sytuacji rodziny,
- kolejne spotkania odbywają się w składzie powołanym do grupy roboczej zajmującej się problemami konkretnej rodziny. W skład grupy roboczej powołuje się dodatkowo, w zależności

od potrzeb, m.in. przedstawiciela oświaty, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sądu (kuratora), asystenta rodziny. Spotkania odbywają się w siedzibie Ośrodka, w celu uzupełnienia informacji na drukach „Niebieska Karta-C” i „Niebieska Karta-D”, ustalenia indywidualnego planu pomocy, motywowania sprawcy przemocy do zmiany zachowania, dokumentowania działań oraz monitoringu działań i bezpieczeństwa rodziny w miejscu pobytu osoby doznającej przemocy, przez funkcjonariusza policji i pracownika socjalnego Ośrodka. Spotkania grupy roboczej są organizowane w taki sposób, aby zagwarantować osobie doznającej przemocy poczucie bezpieczeństwa i nie narażać jej na spotkanie ze sprawcą.

Dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2021 r. zostało sporządzonych:

■ 175 formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę, w tym przez poszczególne podmioty uprawnione:

- policja – 145,
- pomoc społeczna – 25,
- oświata – 4,
- MKds.RPA – 0,
- służba zdrowia – 1.

■ 92 kolejne formularze „Niebieska Karta-A” wypełnione w toku prowadzonej procedury, w tym przez poszczególne uprawnione podmioty:

- policja – 80,
- pomoc społeczna – 11,
- oświata – 1,
- MKds.RPA – 0,
- służba zdrowia – 0.

Procedurę „Niebieskie Karty” objęte były 242 rodziny, z czego wobec 175 rodzin procedurę uruchomiono w 2021 r. W trakcie ich prowadzenia grupy robocze sporządziły:

- 112 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- 150 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Zakończenie procedury wymaga wskazania przesłanki do zakończenia, określonej w Rozporządzeniu, a także jednogłośnej decyzji obecnych na posiedzeniu członków grupy roboczej. W 2021 r. zakończono 172 procedury, w tym:

- 109 procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 63 procedury „Niebieskie Karty” w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.3. Współdziałanie pomiędzy służbami w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan pomocy rodzinie dotkniętej przemocą jest ustalany indywidualnie dla każdej uruchomionej procedury „Niebieskie Karty” przez grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, na podstawie sporządzonej diagnozy sytuacji rodziny i ustalonych potrzeb. W wyniku pracy grup roboczych w 2021 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej sporządzili:

- 26 doniesień do Prokuratury,
- 60 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy w 2021 r. prowadziła 235 postępowań karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- w 25 sprawach zastosowano izolacyjny środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,
- w 64 przypadkach zastosowano dozór policji z zakazem zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą i jej bezpośredniego otoczenia,
- w 1 przypadku zastosowano dozór policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
- 71 osób zobowiązano do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- złożono 1 wniosek do Sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności.

źródło: Prokuratura Rejonowa

Komenda Powiatowa Policji w 2021 r.:

- podjęła działania interwencyjne wobec 219 osób będących sprawcami przemocy w rodzinie, w tym 178 mężczyzn i 41 kobiet,
- sporządziła 33 wnioski do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, w tym 30 mężczyzn i 3 kobiet;

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny w 2021 r. zarejestrował 19 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie:

- w 2 sprawach udzielono zabezpieczenia, poprzez natychmiastowe nakazanie uczestnikowi postępowania opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu na czas trwania postępowania,
- w 12 sprawach zobowiązano sprawcę przemocy w rodzinie do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

W 2021 r. w Sądzie Rejonowym VI Wydziale Karnym zostało złożonych 59 wniosków kuratorów o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszanej.

źródło: Sąd Rodzinny VI Wydział Karny

3.4. Współpraca w zakresie realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz motywowania do udziału w programach.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej – grupa otwarta, w której brało udział 7 osób, 80 godz. terapii, w ramach 20 sesji,
- Grupa pracy nad złością – grupa otwarta, w której brało udział 16 osób, 48 godz. terapii, w ramach 12 sesji,
- Trening umiejętności służących zdrowieniu – grupa otwarta, w której brało udział 14 osób, 44 godz. terapii, w ramach 11 sesji,
- Zapobieganie nawrotom choroby – grupa otwarta, w której brało udział 13 osób, 52 godz. terapii, w ramach 13 sesji.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował w 2021 r. warsztaty umiejętności wychowawczych dla sprawców przemocy, w których uczestniczyło 7 osób, w tym 5 kobiet i 2 mężczyzn.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3.5. Współpraca w zakresie badania skuteczności oddziaływań prowadzonych w ramach programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2021 r. w trakcie pracy grup roboczych Zespołu Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ponownie wpłynęły 92 „Niebieskie Karty-A”, w tych samych rodzinach. Po uprzednim zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, w 16 rodzinach ponownie wszczęto procedurę.

Osoba podejrzana o stosowanie przemocy w rodzinie jest motywowana do udziału w programach terapeutycznych. Dostępność oferty pomocowej w tym zakresie, realizowanej przez uprawnione podmioty, jest na bieżąco monitorowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

źródło: Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zadanie 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.1. Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących i ustawowo zobowiązanych do prowadzenia działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r. zrealizował warsztaty w zakresie procedury interwencji w związku z przemocą w rodzinie. Warsztaty dwudniowe, w łącznym wymiarze 12 godz. przeznaczone były dla pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i współpracujących z nimi policjantów Komendy Powiatowej Policji. Ich celem była praktyczna analiza procesu interwencji i udzielania pomocy ofiarom przemocy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozumienie specyficznych zachowań ofiar i sprawców, sposobów pozyskiwania od nich informacji i ich dokumentowania. Warsztaty poprowadził Krzysztof Bochenek, posiadający 16-letnie doświadczenie w pracy w policji, specjalista m.in. z zakresu reagowania kryzysowego oraz koordynacji i wprowadzania procedur. Zrealizowane zostały w 2 edycjach. Wzięło w nich udział łącznie 19 osób, w tym 9 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i 10 dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach w obszarze pracy z rodziną, organizowanych przez podmioty zewnętrzne, realizowane stacjonarnie oraz online:

- Nowe rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – 2 osoby,
- Międzynarodowa konferencja naukowa „Dziecko dla systemu, czy system dla dziecka” – 1 osoba,
- Sytuacja dziecka w okresie pandemii – jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia, procedura NK – 1 osoba,
- Karta Dużej Rodziny w praktyce – 1 osoba,
- Dzieci i młodzież, jako odbiorcy działań profilaktycznych. Działania w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 1 osoba,
- Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy asystenta – 4 osoby.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w 2021 r. zorganizował formy podnoszące kwalifikacje osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny:

- szkolenia dla nauczycieli świdnickich szkół w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe między rodzicami, uczniami oraz nauczycielami, ze szczególnym wskazaniem na problem przeciwdziałania przemocy w szkole i w rodzinie – warsztaty i rady pedagogiczne dla nauczycieli,
- dwudniowe szkolenie w zakresie reagowania w sytuacji kryzysowej, radzenia sobie z emocjami i stresem w pracy socjalnej oraz komunikacji z trudnym klientem – dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, 40 uczestników,
- szkolenie online cyfrowy kwestionariusz diagnostyczny FASD – 1 osoba, członek Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- czterodniowe szkolenie Uzależnienie od alkoholu, nowe paradygmaty w leczeniu oraz praca z rodziną z problemem alkoholowym. Dialog motywujący, jako skuteczna metoda motywowania do zmiany zachowań – 8 osób, członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- czterodniowe szkolenie „Dzieci i młodzież, jako odbiorcy działań profilaktycznych-działania rekomendowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w kontekście nowego NPZ na lata 2021-2025. Ochrona prawna dziecka, jako wsparcie działań gminnego programu – 1 osoba, członek Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- szkolenie Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej, dla nauczycieli świdnickich szkół podstawowych – 3 szkolenia dla nauczycieli klas III, IV i VI z 7 szkół,
- szkolenie FAS jako trauma rozwojowa. Diagnoza i możliwości pomocy – 30 osób: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pracownicy pieczy zastępczej, pedagodzy, kuratorzy,
- materiały informacyjne w formie skryptów (35 szt.) i książki (35 szt.) „FAScynujące dzieci”.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych realizował działania w zakresie podnoszenia kompetencji nauczycieli, specjalistów i realizatorów działań wspierających rodzinę:

■ Spotkania z Poradnią – cykl spotkań dla wychowawców przedszkoli i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych:

- Organizowanie w przedszkolu/szkole pomocy psychologiczno-pedagogicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią covid-19 – 3 spotkania, 86 osób,
- Wspieranie uczniów w powrocie do nauki stacjonarnej z uwzględnieniem ich potrzeb – 3 spotkania, 76 osób;

■ Szkoleniowe rady pedagogiczne:

- na terenie szkoły – 25 osób,
- online – 26 osób,
- w formie konsultacji dla nauczycieli – 49 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- szkolenie Interwencja kryzysowa w pracy z młodzieżą z elementami poznawczo-behawioralnymi oraz komunikacją bez przemocy – 1 osoba,
- szkolenie Budowanie działań profilaktycznych w ramach Kampanii 19 Dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży – 1 osoba,
- Konferencja w zakresie pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w placówkach wsparcia dziennego – 1 osoba.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji, w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Sytuacje kryzysowe i sposoby ich rozwiązywania – 24 osoby,
  - Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – 60 osób,
  - Trening Umiejętności Społecznych – 7 osób,
  - ABC profilaktyki – 1 osoba,
  - Interwencja kryzysowa-rozpoznawanie, reagowanie, pomoc – 2 osoby,
  - Współpraca z rodzicami – 10 osób,
  - studia podyplomowe Interwencja kryzysowa i pomoc psychospołeczna – 2 osoby,
  - Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online – 1 osoba,
  - Jak rozmawiać z dziećmi i młodzieżą na temat cyberprzemocy – 1 osoba,
  - Efektywna współpraca z rodzicami. Jak rozwiązywać konflikty i prowadzić trudne rozmowy – 72 osoby,
  - Odporność psychiczna uczniów i nauczycieli – 1 osoba,
  - Komunikacja z uczniami – 1 osoba,
  - Kryzys w życiu dzieci i młodzieży – 30 osób,
  - NVC szkoła współpracy dla nauczycieli. Wykorzystanie języka porozumienia bez przemocy w kontaktach z rodzicami oraz w pracy z grupą – 11 osób.
- źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inni pracownicy Ośrodka mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, stykając się bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, mieli możliwość do korzystania ze wsparcia w formie:

- superwizji indywidualnej, której celem jest wieloaspektowy ogląd pracy, służący rozwiązaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, udzielenie wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji i analiza pracy z określonym klientem. Uczy nowych rozwiązań, metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem, służy rozwojowi współpracy zespołowej oraz doskonaleniu kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z osobami i rodzinami przeżywającymi trudności życiowe, zagrożonymi dysfunkcją i wykluczeniem społecznym, w tym klientem wieloproblemowym, uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową – w 2021 r. zrealizowano 24 spotkania, po 6 godz. zegarowych, łącznie 144 godz., z superwizji skorzystało 27 osób. Spotkania prowadziła Renata Bibik, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psycholog, mediator, terapeuta uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z doświadczeniem w prowadzeniu warsztatów dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz terapii grupowej i konsultacji indywidualnych,
  - poradnictwa psychologa Ośrodka,
  - wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (alarm, telefon służbowy).
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach wsparcia osób pracujących z osobami dotkniętymi i stosującymi przemoc w rodzinie uczestniczyli w superwizji – 3 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal-Słaniewska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin